

Стукало О. А. Професійна культура в контексті підготовки майбутніх ветеринарів

Стаття присвячена проблемі формування професійної культури майбутніх ветеринарів у процесі їхньої фахової підготовки в системі вищої освіти. Обґрунтовано сутність професійної культури майбутніх ветеринарів і її значення для ефективного реалізації професійних функцій. Встановлено, що сформованість професійної культури майбутніх ветеринарів є результатом їхньої фахової підготовки, що має визначений зміст, форми і методи навчальної діяльності. Доведено, що формування професійної культури майбутніх ветеринарів є цілеспрямованим процесом, що передбачає вплив на особистість студента. Означений вплив здійснюється інтегровано через мотиваційну, когнітивну, діяльну сфери майбутніх ветеринарів.

Підготовка майбутніх ветеринарів є складовою частиною професійної освіти і спрямована на забезпечення фахівців певним рівнем професійної майстерності, формування у них відповідних професійних якостей з однозначним розвитком загальної культури особистості. Завдання навчальних закладів аграрного профілю полягає в тому, щоб майбутні ветеринари оволоділи конкретною сумою знань, необхідних для роботи за обраним фахом, та усвідомили шляхи подальшого розвитку своєї професійної діяльності, вміли активно й ефективно впливати на цей процес. У цьому аспекті можна говорити про професійну культуру, тобто про відповідність поведінки, говоріння, слухання, мови у професійній діяльності загальноприйнятими нормам і принципам, насамперед моральним, а також вимогам, що висуваються саме до цієї професії.

Професійна культура майбутнього ветеринара – це не лише сума професійних знань, умінь та навичок, а й частина загальної духовної культури, яка проявляється у професійній компетентності, готовності до аналізу та оцінки професійних проблем, прийняття самостійних рішень, комунікативної майстерності, саморозвитку, постійного професійного самовдосконалення. Формування професійної культури майбутніх ветеринарів – це процес нерозривного зв'язку викладача та студентів на основі гуманізму, творчості та пошуку нових цілей і завдань, вирішення яких підвищує мотивацію майбутніх спеціалістів до досягнення нових вершин у професійній діяльності.

Ключові слова: майбутні ветеринари, культура, професійна культура, професійна майстерність, професійна підготовка.

УДК 378.147:[57+311]:61-057.875

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.2.20>

Філіппова Л. В.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті описуються сучасні вимоги, які висуваються до фармацевтичних співробітників як в Україні, так і за кордоном. Розглядаються особливості розвитку національної вищої фармацевтичної освіти на фармацевтичних факультетах. Детально описуються основні здобутки в охороні здоров'я України та далекого і ближнього зарубіжжя. Висувається думка про вимоги до освіти, які повинні мати випереджувальний характер, а цього можна досягти, якщо теорію та методики навчання наблизити до сучасних потреб розвитку фармацевтичного сектору.

Наведені завдання фармацевтичного працівника. Підготувати сучасного фармацевтичного працівника, як показав експеримент, можна за допомогою моделі професійно орієнтованого навчання. У моделі враховуються основні тенденції світової та вітчизняної фармацевтичної науки та практики. Враховані форми, методи, прийоми та здобутки, які допомагають досягти цілей фахової підготовки фармацевтичних працівників.

Визначені провідними для конструювання моделі принципи (інтегративний, синергетичний, системний) передбачали побудову моделі навчання хімічних дисциплін, орієнтовану на майбутню фахову діяльність фармацевтичних працівників. У запропонованій моделі професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін передбачено зовнішню і внутрішню, змістову і процесуальну інтеграцію, завдяки якій споріднені за змістом і способом діяльності елементи навчальної інформації з хімічних дисциплін об'єднуються у блоки і забезпечують засвоєння інтегрованих знань, умінь і навичок. Передбачені в моделі міждисциплінарні зв'язки хімічних і спеціальних навчальних дисциплін. Також дотримання принципів фундаменталізації навчання хімії з метою формування у студентів розуміння про єдність матеріального світу загалом та хімічних процесів і явищ зокрема; посилення гуманітаризації в професійній освіті фахівців галузі охорони здоров'я, складником якої є фармація. Модель сприяє формуванню важливих для фахівця функціональних якостей, умінь та навичок, що складають основу професійної компетентності.

Ключові слова: фармацевтична освіта, національна фармацевтична освіта, лікарські засоби, модель професійно орієнтованого навчання.

Виклики, що постають перед вищою фармацевтичною освітою України на сучасному етапі, актуалізують проблему дослідження стану і перспектив її розвитку з метою розроблення відповідної стратегії підготовки фармацевтів. Необхідність такої стратегії продиктована вимогами суспільства і держави до підготовки конкурентоспроможних, мобільних, компетентних спеціалістів із фармації.

Зважаючи, що цільовою настановою методики навчання хімічних дисциплін є їх професійна орієнтованість, у межах досліджуваної нами проблеми варто насамперед зосередити увагу на особливостях функціонування фармацевтичної галузі в нашій державі. Розвиток національної вищої фармацевтичної освіти

супроводжується актуальними вимогами громадян, суспільства і держави до підготовки конкурентоспроможних на ринку праці спеціалістів із фармації, забезпечення доступної та ефективної фармакотерапії і профілактики захворювань населення.

Визначимо, якими є основні здобутки і досягнення фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України у порівняльному контексті із зарубіжною практикою означеної галузі.

Насамперед Україна має потужну фармацевтичну промисловість, яка відповідає стандартам належної виробничої практики: за даними дослідження ринку «Фармстандарт» компанії «Proxima Research», на сучасному етапі частка реалізованих упаковок ліків українського виробництва у загальному обсязі ринку в натуральному вираженні становить близько 80%, а у грошовому – близько 40%, при цьому середньозважена вартість однієї упаковки вітчизняного препарату майже у п'ять разів нижча, ніж зарубіжного [1].

В Україні 112 підприємств мають державну ліцензію на виробництво лікарських засобів, серед них такі потужні, як: АТ «Фармак», ФК «Здоров'я», ФФ «Дарниця», АТ «Лекхім Харків», ПАТ «Хімфармзавод «Червона зірка»», ТОВ «Фармекс Груп», ТОВ «Валартин Фарм», «Бентокрим», ТОВ «Київветзавод», НВЦ «Борщівський ХФЗ» та інші. У фармацевтичному секторі України працює близько 400 тис. осіб; станом на початок 2016–2017 н.р. на факультетах фармацевтичного профілю навчалося майже 30 тис. студентів [1]. Фармацевтичними підприємствами України натеper виробляється понад 12 тис. найменувань лікарських засобів.

Впроваджено систему незалежного оцінювання знань студентів «Крок»: студенти складають іспити в режимі тестування «Крок-1», «Крок-2», «Крок-3», що забезпечує відповідність європейським стандартам забезпечення якості фармацевтичної освіти та об'єктивність іспиту.

Україна першою серед країн СНД долучилася до Міжнародної системи співробітництва фармацевтичних інспекцій (PIC/S), приєднавшись у цьому процесі до 37 провідних держав світу.

Україна перша серед пострадянських країн розробила свою національну Фармакопею – ДФУ 1-го видання (ДФУ 1), яку введено в дію з 1 жовтня 2001 р. Розробником ДФУ є Державне підприємство «Науково-експертний фармакопейний центр».

Великим надбанням є те, що в ній узгоджені національна та європейська частини. Тут сформульовано додаткові вимоги до ЛП, які не випускаються за умовами належної виробничої практики (GMP), встановленими у ЄС. ДФУ містить такі розділи: «Загальні зауваження», «Методи аналізу», «Реактиви», «Загальні тексти», «Загальні статті на лікарські форми», «Загальні монографії», «Монографії», «Гомеопатичні лікарські засоби» тощо. Для збереження гармонізації з Європейською Фармакопеєю, яка щорічно доповнюється, проводяться систематичні доповнення й ДФУ.

Цілком очевидно, що успішний розвиток фармацевтичного сектору потребує компетентних і конкурентоспроможних кадрів, що висуває високі вимоги до професійної освіти, яка повинна мати випереджувальний характер, забезпечуючи розвиток промислової галузі і реалізацію фармацевтичної опіки населенню. На жаль, аналіз наукової літератури свідчить, що сьогодні ця проблема далека від свого вирішення. Однією з причин є відсутність належного матеріального забезпечення, іншою – недостатня розробленість теорії та методики навчання фармацевтичних дисциплін у контексті їх наближення до сучасних потреб розвитку фармацевтичного сектору, розвиток виробничого та наукового потенціалу якого є актуальною проблемою сьогодення, стратегічним завданням фармацевтичного бізнесу, одним із пріоритетних і соціально значущих напрямів розвитку економіки України.

Згідно з даними [2], розрізняють три рівні фахівців фармацевтичної галузі: фармацевтичний технік (3213), фармацевт (2262), фармаколог (2131).

Завдання, що покладаються на фармацевта:

а) отримання рецептів на медичні вироби від лікарів та інших медичних працівників, перевірка історії хвороби пацієнтів та забезпечення належного дозування та способів прийому і сумісності ліків перед відпуском;

б) підготовка або контроль за приготуванням та маркуванням рідких ліків, мазей, порошків, таблеток та інших лікарських форм згідно з рецептом;

в) надання інформації лікарям, що виписують рецепт, та клієнтам щодо взаємодії лікарських засобів, несумісності та протипоказань, побічних ефектів, дозування та особливостей зберігання;

г) співпраця з іншими медичними працівниками для планування, моніторингу, перегляду та оцінювання якості та ефективності медичної терапії для окремого пацієнта й ефективності окремих лікарських засобів та терапії;

д) ведення файлів рецептів та видача наркотичних, отруйних препаратів та препаратів, що викликають звикання, відповідно до вимог закону та до професійних вимог;

е) накопичення та збереження вакцин, сироваток та інших медичних субстанцій в умовах, що запобігають погіршенню їхнього стану;

ж) нагляд та координація роботи фармацевтичних техніків, фармацевтичних інтернів та продавців фармацевтичних препаратів;

з) проведення досліджень розвитку та вдосконалення фармацевтичних, косметичних та пов'язаних із ними засобів;

и) узгодження з хіміками, інженерами та іншими працівниками стосовно особливостей виробничої техніки та інгредієнтів;

к) тестування та аналіз лікарських засобів для визначення їхньої ідентичності, чистоти та відповідності стандартам;

л) оцінювання етикеток, упаковок, реклами лікарських засобів;

м) поширення інформації про ризики окремих лікарських засобів [2].

Сучасна діяльність фармацевта в Україні включає організаційні, технологічні, контрольно-аналітичні, адміністративно-господарські (управлінські) функції, визначення потреби в лікарських препаратах та товарах медичного призначення, організацію їх постачання; забезпечення сучасної технології приготування ліків за рецептами і вимогами лікувально-профілактичних закладів; забезпечення сучасної технології приготування ліків за рецептами, здійснення контролю за якістю ліків; проведення інформаційної роботи про лікарські засоби, дотримання принципів медичної деонтології, керівництво роботою середнього фармацевтичного персоналу, постійне підвищення професійного рівня. У сучасних умовах дедалі важливішою стає роль фармацевта у процесі лікування, яка полягає в передбаченні перебігу хвороби й коригуванні його за допомогою ліків. Дійсно, про проблеми пацієнта доволі часто першим дізнається саме фармацевт. «Порадьте щось проти болю в горлі, нежиті чи підвищеного тиску» – з такими питаннями доводиться стикатися щоденно. Як правильно відреагувати, куди скерувати пацієнта, які дослідження потрібно провести – всі ці питання мають безпосереднє відношення до фармацевтичної опіки. Фармацевт має бути максимально уважним, відповідальним та підготовленим до діяльності такого виду. Доволі часто доводиться виготовляти самостійно лікарські форми, надавати рекомендації щодо їх зберігання, побічних ефектів, уміти підібрати аналогічний препарат чи доповнювальний; окремі групи препаратів потребують особливих умов зберігання. Працюючи на виготовленні препаратів, потрібно вміти розраховувати дозування, змішування компонентів та інші етапи дослідницької діяльності, які формуються у процесі навчання хімічних дисциплін. Фармацевт може бути дистриб'ютором фармкомпанії, тоді йому знадобляться знання маркетолога та менеджера.

Фармацевт сьогодні є професійним виконавцем державної політики щодо забезпечення населення України лікарськими препаратами і виробами медичного призначення.

Раніше підготовку спеціалістів із вищою освітою для фармацевтичної галузі проводили у провідних трьох вищих навчальних закладах: Харківському фармацевтичному інституті та фармацевтичних факультетах Запорізького та Львівського медичних інститутів. Нині таку підготовку реалізують у Національній фармацевтичній академії України, а також на фармацевтичних факультетах 17 медичних університетів та академій за спеціальностями «Фармація», «Технологія фармацевтичних препаратів», «Клінічна фармація», «Технологія парфумерно-косметичних засобів».

Питання досягнення якісної фармацевтичної освіти традиційно знаходяться під пильною увагою однієї із найбільш представницьких фармацевтичних організацій – FIP. У межах FIP існує окрема секція – секція академічної фармації, основна увага якої зосереджена на підтримці та розвитку фармацевтичної освіти, поширенні педагогічного досвіду, впровадженні новітніх освітніх технологій. Ці питання традиційно стоять і в порядку денному на 75-му Міжнародному конгресі Міжнародної Фармацевтичної Федерації (FIP) із фармації і фармацевтичних наук [3] та на VIII Національному з'їзді фармацевтів України [1].

Актуальними питаннями вітчизняної фармації нині продовжують бути: регулювання фармацевтичного ринку та аптечних мереж; упровадження оцінки технологій охорони здоров'я в Україні; реформування публічних закупівель лікарських засобів; сучасні аспекти створення нових лікарських засобів; вивчення лікарських засобів рослинного походження; ефективні підходи до реалізації фармацевтичної опіки, раціонального прийому лікарських засобів; розвиток системи стандартизації та контролю якості лікарських засобів; врахування інновацій промислового фармацевтичного виробництва та екстемпорального виготовлення ЛЗ.

На нашу думку, важливою умовою забезпечення ефективності професійної підготовки майбутніх фармацевтів у вітчизняній системі ВФО є, по-перше, урахування запитів суспільства щодо рівня надання послуг у сфері охорони здоров'я, профілактики захворювань, а по-друге – імплементація продуктивного світового досвіду, зокрема країн Європейського Союзу, із питань упровадження стандартів обслуговування клієнтів, підвищення соціальної відповідальності перед суспільством за якість надання послуг з охорони здоров'я, дотримання етики фармацевта в маркетинговій діяльності й комунікативній взаємодії з людьми, котрі потребують консультативної допомоги фахівців аптечної мережі.

Узагальнюючи викладене, зазначимо, що перспективи розвитку національної ВФО полягають у розв'язанні актуальних завдань підготовки майбутнього фахівця фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я України, серед яких важливими є: налагодження партнерства між складовими частинами фармацевтичної галузі – освітою, наукою, промисловістю, аптечною мережею, закладами з контролю якості фармацевтичного забезпечення населення; удосконалення змісту освіти провізорів з урахуванням розбудови вітчизняного фармацевтичного виробництва лікарських засобів і медичного обладнання задля подолання імпортозалежності вітчизняного ринку лікарських засобів; забезпечення розвитку клінічного напрямку у системі підготовки фармацевтів загального профілю для підвищення якості медикаментозної терапії та проведення фармацевтичної опіки GPP, що є особливо затребуваним під час запровадження страхової медицини

Таким чином, під час побудови методики професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін мають бути враховані: тенденції у світовій та вітчизняній фармацевтичній науці та практиці, зміна ролі фармацевтів у суспільстві (орієнтована на людей фармацевтична опіка, етичні проблеми, нові послуги, співпраця), національні та регіональні особливості формування фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.

Проблема професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін майбутніх фахівців фармацевтичної галузі системно не вивчалася.

Комплексний підхід до задекларованої проблеми дослідження потребує побудови моделі реалізації професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін майбутніх фахівців фармацевтичної галузі. Конструювання моделі дасть змогу виявити її структурні елементи, зафіксувати зв'язки між ними, врахувати вплив чинників різного характеру на особливості перебігу освітнього процесу, створить умови для подальшого уточнення структури й аналізу механізмів упровадження.

Запроваджуючи концепцію професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін, ми виходили із розуміння її як системи форм, методів, прийомів і засобів, що спрямовані на гарантоване досягнення цілей фахової підготовки майбутніх фармацевтів, наближених до умов професійної діяльності, забезпечуючи формування конкурентоспроможного фахівця на ринку праці.

Розроблення моделі професійно орієнтованої хімічної освіти потребувало визначення концептуальних основ, розроблення принципів конструювання змісту хімічних дисциплін, опори на компетентнісний підхід для визначення цілей хімічної освіти студентів М(Ф)ЗВО, засад інтеграції наукових хімічних знань.

Визначені провідними для конструювання моделі принципи (інтегративний, синергетичний, системний) передбачали побудову моделі навчання хімічних дисциплін, орієнтовану на майбутню фахову діяльність, яка завдяки модернізації на мотиваційному, організаційному, змістовому рівні забезпечуватиме формування важливих для фахівця функціональних якостей, мотиваційно-організаційних стимулів, умінь та навичок, що складають основу професійної компетентності.

Актуальною є побудова ефективної дидактичної системи з урахуванням міждисциплінарних зв'язків хімічних і спеціальних навчальних дисциплін, дотримання принципів фундаменталізації навчання хімії з метою формування у студентів розуміння про єдність матеріального світу загалом та хімічних процесів і явищ зокрема; посилення гуманітаризації у професійній освіті фахівців галузі охорони здоров'я, складовою частиною якої є фармація. Урахування цих підходів уможливить визначення прогностичних напрямів навчальних досягнень у навчанні хімічних дисциплін майбутніх фармацевтів, у основі яких – дидактична система професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін.

Ефективне застосування професійно орієнтованого навчання потребує створення відповідного навчально-методичного середовища у закладах вищої освіти та дотримання певних організаційно-педагогічних вимог. Фахова підготовка майбутнього фахівця фармацевтичної галузі – це система інтелектуальних, психоемоційних, соціальних, матеріально-технічних чинників, які мають цілеспрямований вплив на освітню діяльність майбутніх фармацевтів, формування їхньої професійної компетентності через системне використання відповідних професійно-орієнтованих технологій. Системотвірним чинником цієї моделі є мета фахової підготовки майбутніх фахівців фармацевтичної галузі, яка полягає в досягненні належного рівня сформованості їхньої професійної компетентності. Формування професійної компетентності визначає ієрархію та цілісність усіх складових частин педагогічної системи, таких як: навчальна діяльність, міждисциплінарні зв'язки, матеріально-технічне забезпечення, форми науково-дослідної діяльності, форми фахово орієнтованої діяльності студентів на перших курсах навчання, підсистема зовнішніх зв'язків ЗВО, система загальнопедагогічних принципів, професійно-орієнтовані технології. Структурність і функціональність цієї педагогічної системи відкритого типу забезпечується сукупністю функціональних взаємозв'язків між її елементами.

Під час розроблення цільового компонента ми насамперед орієнтувалися на запити суспільства, європейські стандарти у медицині та фармації, вимоги роботодавців, що є провідними стейкхолдерами фармацевтичної галузі в Україні, а також на подолання суперечностей, що визначені нами в рамках констатувального етапу експерименту.

Важливою складовою організаційних умов є, наприклад, календарно-ематичні плани. Професійна спрямованість має бути дотримана і на такому рівні нормативних документів.

У запропонованій моделі професійно орієнтованого навчання хімічних дисциплін передбачено зовнішню і внутрішню, змістову і процесуальну інтеграцію, завдяки якій споріднені за змістом і способом діяльності елементи навчальної інформації з хімічних дисциплін об'єднуються у блоки і забезпечують засвоєння інтегрованих знань, умінь і навичок.

Професійно орієнтовані технології навчання забезпечують систему фахових знань і вмінь, у них формується особистісний соціально-життєвий досвід та професійна компетентність. Впровадження професійно-орієнтованих технологій навчання великою мірою залежить від наявних каналів доступу до професійно орієнтованої інформації, бібліотечного фонду навчальної, наукової, довідкової та методичної літератури, засобів контролю навчальних досягнень: підручників, відео- та аудіоматеріалів, комп'ютерних записів лекцій і дистанційних курсів для самостійної роботи, презентаційних матеріалів, довідників, тестових та інших програм для самоконтролю.

Використана література:

1. Матеріали VIII Національного з'їзду фармацевтів України, 13–16 вересня 2016 р., Харків (Україна). VIII Національний з'їзд фармацевтів України (Харків, 13-16 вер. 2016 р.): електрон. ресурс. URL: <http://www.isc.kharkov.com/uk/activity/news/2016-09-15-14-42-17> (дата звернення: 16.10.2016). DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2016.01.009>

2. International Standard Qualification of Occupation: ISQO-08/ International Labor office. Geneva: ILO, 2012, p. 133–134.
3. 75-й Міжнародний конгрес Міжнародної Фармацевтичної Федерації (FIP) з фармації і фармацевтичних наук, 2015 р. URL: <http://www.mospharma.org/ru/novosti-fip/75-mezhdunarodnyy-kongress/> (Дата звернення: 07.07.2017)

References:

1. Materialy VIII Natsional'noho z"yidu farmatsevtiv Ukrayiny, 13–16 veresnya 2016 r. [Proceedings of the VIII National Congress of Pharmacists of Ukraine]. Kharkiv (Ukrayina). VIII Natsional'nyy z"yidz farmatsevtiv Ukrayiny. URL: <http://www.isc.kharkov.com/uk/activity/news/2016-09-15-14-42-17> [in Ukrainian]
2. International Standard Qualification of Occupation: ISQO-08 / International Labor office. Geneva: ILO, 2012, p. 133–134.
3. 75-y Mizhnarodnyy konhres Mizhnarodnoyi Farmatsevychnoyi Federatsiyi (FIP) z farmatsiyi i farmatsevychnykh nauk [75th International Congress of the International Pharmaceutical Federation (FIP) for Pharmacy and Pharmaceutical Sciences] URL: <http://www.mospharma.org/ru/novosti-fip/75-mezhdunarodnyy-kongress/>

Filippova L. V. Features of the development of higher pharmaceutical education in Ukraine

The article describes the current requirements for pharmaceutical workers, both in Ukraine and abroad. Features of development of national higher pharmaceutical education at pharmaceutical faculties are considered. The main achievements in the health care of Ukraine and far and near abroad are described in detail. The idea of education requirements is put forward, which should be proactive, and this can be achieved if the theory and methods of teaching are brought closer to modern needs of the pharmaceutical sector.

The tasks assigned to the pharmaceutical worker are given. According to the experiment, it is possible to prepare a modern pharmaceutical worker with the help of a model of professionally oriented training. The model takes into account the main trends of world and domestic pharmaceutical science and practice. In the calculated forms, methods, techniques and achievements that help achieve the goals of professional training of pharmaceutical workers.

The principles (integrative, synergetic, systemic) principles defined for the construction of the model provided for the construction of a model of teaching chemical disciplines, focused on the future professional activity of pharmaceutical workers. The proposed model of professionally oriented teaching of chemical disciplines provides for external and internal, content and procedural integration, through which related in content and mode of action elements of educational information in chemical disciplines are combined into blocks and provide integrated knowledge, skills and abilities. The model provides interdisciplinary links between chemical and special disciplines. Also adherence to the principles of fundamentalization of chemistry education in order to form students' understanding of the unity of the material world in general and chemical processes and phenomena in particular; strengthening humanization in vocational education of health professionals, of which pharmacy is a component. The model promotes the formation of important for the specialist functional qualities, skills and abilities that form the basis of professional competence.

Key words: pharmaceutical education, national pharmaceutical education, medicines, model of professionally oriented education.

УДК [378.091.212:78.071.2]:167/168

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.84.2.21>

Харченко Ю. Т.

МЕТОДОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ, ЗМІСТ

Стаття присвячена розгляду становлення методологічної культури концертмейстера закладу вищої освіти. Зазначено, що методологічна культура концертмейстера є важливим складником професійно-педагогічної культури фахівця. У цьому контексті зроблено спробу теоретичного осмислення поняття «методологічна культура» як особливого складу мислення концертмейстера, здійснено системний аналіз трактувань цього поняття. На основі аналізу психолого-педагогічних джерел доведено, що основним змістовним компонентом методологічної культури концертмейстера закладу вищої освіти є методологічні знання, основним діяльним компонентом – методичні уміння та навички, які застосовує фахівець у процесі власної професійної діяльності. З'ясовано, що компонентами методологічних знань концертмейстера з погляду музичної педагогіки є: знання методів і форм організації мистецької освіти, знання про організацію видів музичної діяльності, знання історичних витоків музичного мистецтва, знання засобів і методів музичної методології. Проведене дослідження дало змогу визначити модель методологічної культури концертмейстера, що включає: аналітико-прогностичний компонент, зміст якого полягає у готовності концертмейстера до аналізу та прогнозування розвитку особистості здобувачів вищої освіти, спроможності аналізувати музично-педагогічні процеси на основі знань філософії та історії музичної педагогіки, знань основних проблем сучасної мистецької освіти та принципів і методів наукового дослідження; проектний компонент, змістом якого є здатність до самостійного визначення цілей і завдань професійної діяльності, здійснення діяльності з організації творчих мистецьких заходів на основі закономірностей музичної педагогіки, методів системно-діяльнісного та особистісно-орієнтованого підходу; рефлексивний компонент, змістом якого є готовність концертмейстера критично осмислювати